

[K] **DE MONUMENTALE TEKENINGEN
VAN RINUS VAN DE VELDE**

Het gaat snel voor Rinus Van de Velde (*1983, Leuven). Werk van de jonge Vlaamse kunstenaar was eerder onder andere te zien in Gent, Amsterdam, Parijs, Londen, Berlijn, Chicago en Japan. In 2012 heeft hij een solotentoonstelling in het Centro de Arte Contemporaneo (CAC) in Malaga, wat alleen zijn landgenoot Luc Tuymans hem voordeed. Van de Velde maakt pasteuze houtskooltekeningen op groot formaat die hij uitvoert op papier of rechtstreeks op de muur. Vaak voorziet hij die tekeningen van stukken tekst die in geblokte letters zijn neergeschreven. De werken geven een archaische wereld weer die wordt bevolkt door wereldvreemde wetenschappers, miskende kunstenaars of avontuurlijke ontdekkingsreizigers. Dat leidt vaak tot bizarre tafereeltjes waaruit een *unheimliche* sfeer spreekt.

Van de Velde baseert zijn tekeningen op foto's uit zijn gigantische archief dat deels digitaal is,

deels bestaat uit uitgeknipte afbeeldingen. Zijn voorkeur gaat uit naar gedateerd fotomateriaal en oude tijdschriften. Sommige tekeningen zijn gebaseerd op iconische portretten of foto's uit vergeelde kranten. Door dat materiaal te combineren met eigen foto's speelt hij met ons collectieve geheugen. Van de Velde vertelt met zijn tekeningen verzonden verhalen die echter ook realistische elementen bevatten. Die realistische en soms zelfs documentaire inslag is noodzakelijk om de toeschouwer bij het verhaal te betrekken. Waarheid en verbeelding liggen dicht bij elkaar. Zo stelde hij in het S.M.A.K. in Gent een tentoonstelling samen over William Crowder (1913-1979), een fictieve modernistische beeldhouwer die gemodelleerd was naar de kunstenaar Alexander Calder. De tentoonstelling bracht het relaas van Crowders artistieke zoektocht en positionering binnen de kunstwereld. Een onderschrift bij een afbeelding van Crowder in gesprek met een bevriende kunstenaar luidt: *"So Robert, should I contact them or should I wait until they contact me?"* Het zijn het soort

Rinus Van de Velde, *untitled*, 2011, 240 cm x 180 cm, houtskool op papier

© Galerie Zink / Tim Van Laere Gallery.

Rinus Van de Velde, *untitled*, 2010, 163 cm x 163 cm, houtskool op papier
© Galerie Zink / Tim Van Laere Gallery.

artistieke beslommeringen en twijfels waar Van de Velde als jonge kunstenaar zelf wellicht goed mee vertrouwd is. Hij besloot echter de reeks over Crowder te beëindigen omdat er te veel tijd kroop in het verzinnen van biografische details. Een volledige biografie schrijven lag nu ook niet in zijn bedoeling.

Daarom wijdde hij een volgende reeks aan de Russische dichter Vladimir Majakovski. Daarvoor combineerde Van de Velde authentieke biografische elementen met verzinsels. Andere reeksen gingen over de ontdekkingsreiziger Richard Burton, de vulkanoloog Haroun Tazief en de Zwitserse schrijver Robert Walser. Die personages vormen samen met de ik-figuur uit de tekeningen een eigen *fake* biografie. Van de Velde ziet zijn oeuvre als één groot verhaal dat verschillende hoofdstukken omvat en betekenis krijgt door de overkoepelende structuur. Wat die verhaallijnen verbindt, is de zoektocht naar systemen die een formule toepassen op de werkelijkheid om die begrijpelijk te maken. Van de Velde voert dan ook niet alleen wetenschappers

op maar ook kunstenaars omdat zij eveneens de realiteit in een groter verhaal proberen te vatten. Van de Velde beseft dat die formules een fictieve constructie zijn, maar wil er toch in geloven. Tegelijk doorprijkt hij die grote verhalen in zijn oeuvre op een relativerende wijze.

De tekstfragmenten spelen daar een belangrijke rol in. Soms vallen onderschrift en tekening samen, dan weer heffen ze elkaar op of staan ze los van elkaar. De wrijving tussen beide zorgt voor een interessante spanning. In de vroegere werken beperkte de tekst zich vaak tot één enkele zin. Om niet te vervallen in slogans, kreeg die geleidelijk aan steeds meer gewicht. Sommige teksten zijn eigenlijk verborgen kortverhalen zoals *The Formula*, eerder te zien in Smart Project Space in Amsterdam. Voor die kamervullende installatie waren de muren vol getekend met afbeeldingen en grote stukken tekst. *The Formula* vertelt het verhaal van een kunstenaar die lijdt aan een optische illusie. Hij is op zoek naar een formule om het niet- zichtbare te

zien en doet daarom een beroep op de wetenschappers Schwabelkranz en Kyoung- Joo Lee Clan. De installatie nam haast de vorm aan van een metershoge *graphic novel* waar je als toeschouwer als het ware door kon lopen. Maar tegelijk behouden tekst en afbeelding voldoende autonomie, waardoor het louter illustratieve wordt overstegen.

Van de Velde hanteert doorgaans monumentale formaten om de oorspronkelijke afbeelding te laten exploderen en meer afstand te nemen ten opzichte van het bronmateriaal. Met de muurtekeningen is het effect nog groter. Door de omvangrijke schaal krijgen de tekeningen een sterke fysieke aanwezigheid. Je kunt haast voelen dat de kunstenaar in de ruimte aanwezig is geweest. Dat verleent die verzonnen verhalen een verrassende vorm van authenticiteit.

Wat Van de Velde zo aantrekt aan het tekenen is dat het een zeer direct medium is. Meer dan een blad papier en houtskool heb je eigenlijk niet nodig. Muurschilderingen zijn nog directer. De kunstenaar gaat naar de locatie in kwestie en voert het werk ter plaatse uit in ongeveer een week tijd. In tegenstelling tot andere kunstvormen zijn er haast geen productiekosten of is er geen transport mee gemoeid. Door het korte tijdsbestek gaat hij zeer geconcentreerd te werk, als in een trance. Dat betekent echter ook dat het moeilijker is om eventuele fouten bij te sturen of te camoufleren, waar men in een atelier dan wel meer controle over heeft. Maar dat maakt de muurtekeningen juist spannend. Elke muur is anders, waardoor het resultaat nooit op voorhand bekend is. Van de Veldes muurtekeningen zijn *site-specific* en gaan op in de bestaande architectuur. Als hij tekeningen tentoonstelt, hangt hij die niet op de klassieke schilderkunstige wijze omhoog, maar als een totaalinstallatie. Het lijkt wel een puzzel of een soort behangpapier.

De meeste muurtekeningen zijn tijdelijk, hoewel Van de Velde ook permanente werken heeft uitgevoerd voor de Beurschouwborg in Brussel en diverse woningen van privéverzamelaars. Het feit dat die tijdelijke muurschilderingen later worden overschilderd en dus voorgoed verdwijnen, stoort de kunstenaar niet: "Een tentoonstelling is sowieso een tijdelijk gegeven. Als ik een tentoonstelling heb met werk op papier, verdwijnen die uiteindelijk ook na anderhalve

maand. De tekeningen komen bij verschillende mensen terecht. Wat overblijft, is een herinnering aan dat tentoonstellingsmoment. Die kan hooguit nog worden vastgelegd op foto."

SAM STEVERLYNCK

www.rvandevelde.web-log.nl

Tim Van Laere Gallery, Antwerpen, 8 september 2011 tot 22 oktober 2011, www.timvanlaeregallery.com.
Stedelijk Museum Schiedam 13 mei 2012 – einddatum nog niet vastgelegd, www.stedelijkmuseumschiedam.nl.
Tegenboschvanvreden Gallery, Amsterdam, voorjaar 2012, www.tegenboschvanvreden.com.
CAC Malaga, 16 november 2012 – einddatum nog niet vastgelegd, www.cacmalaga.org.

Rinus Van de Velde, *untitled*, 2011, 160 cm x 135 cm, houtskool op papier, © Galerie Zink / Tim Van Laere Gallery.